

BURHANETTİN DURAN**Bölgede sağduyunun sesi olmak**

Ortadoğu'da yeni bir dönüşüm döneminin işaretlerinin belirdiğini ve Türkiye'nin buna hazırlıklı olması gerektiğini bir süredir yazıyorum. Temel sebep ABD ve Avrupa cenahından esen kaos rüzgârları olsa da bölgenin çatışma ve rekabeti zaten bir hayli derinlerde. Dolayısıyla Başkan Trump'ın ülkesine yeni rol biçme arayışı henüz bir netliğe kavuşmadan bile bölgemizde hareketlenme başladı.

Suriye iç savaşının olumsuz sonuçları ile uğraşan Türkiye de bu hareketlenmenin merkezinde olmaktan kaçınmaz. Deaş, FETÖ ve PKK- PYD ile mücadele önceliğimiz makro denklemlerdeki yaklaşımlarımızı kuşkusuz etkiliyor. Ancak yakın vadeli öncelikler önümüzdeki on ya da yirmi yıllık yeni dönemin dinamiklerini analizden bizi mahrum etmemeli. Zira Türkiye iç iktidar konsolidasyonuna sahip bir ülke olarak bölgedeki muhtemel yeni güç mücadelesinde "**oyun değiştirici**" aktörlerden birisi.

Bu aktörlüğün rasyonel stratejiler takip edilerek milli menfaatleri maksimize eden bir yolda kullanılması gerekiyor. Hem de Arap Baharı döneminde üstlenilen "**etkin rolün**" ürettiği sonuçların muhasebesini yaparak.

Bush yönetiminin agresif müdahaleciliğinden sonra gelen Obama, değer söylemli ancak dar menfaat tanımlı bir politika izledi. Dünya düzeninde "**kurumsal çok taraflılığı**" takip ederken bölgemizde güç rekabetini kızıştıran ve yerel aktörlerin önünü açan bir yaklaşımı benimsedi. Böylece Ortadoğu halklarının katılım talepleri otoriter rejimlerin demir pençesine ve iç savaşların ateşine teslim edildi.

"**Arap isyanlarının**" baharı ve kışı yaşadığı Obama döneminde Batılı liberal değerlerin iflasi apaçık hal aldı. Çok taraflılık, insan hakları ve demokrasi artık siyasetin meşrulaştırıcı değerleri olmaktan çıktı. Trump bu iflasi mirası üzerinde "**ticari menfaatlerin**" ve "**kuvvetlinin**" sorumsuz sesini daha da yükseltecek bir yolda.

Türkiye'nin, Obama'nın "**Arap isyanları**" politikasından en fazla zarar gören ülkeler arasında olduğunu sık söylüyoruz. ABD'nin özellikle Suriye iç savaşına yönelik sözlerinin hiçbirini tutmaması, Rusya'yı ana aktör haline getirmesi, İran'ın önünü iyice açması ve PYDYPG'yi desteklemesi sebebiyle...

Gerçekliğin diğer yüzü de Ankara'nın Fırat Kalkanı operasyonu ve PYD'yi hedef alma kararında geç kaldığıdır. Diplomasi ve işbirliği arayışının yanı sıra sert güç unsurlarını kullanmaya daha erken başlamalıydık. Bugün Türkiye'nin Trump yönetimine gösterdiği "**ihtiyatlı ve realist**" yaklaşımda geçmişin derslerinin izleri bulunuyor.

Yine Menbiç ve Rakka hedefleri sahada güçlü olanın müzakere edebileceği realitesine dayanıyor. Trump

döneminin bölgenin kaosunu ve İran- Körfez arasındaki kutuplaşmayı büyüteceğini öngörüyoruz. Bu ikinci bir fırtına dönemi de olabilir; kısa vadeli bir kaostan sonra yeni dengelenme dönemi de gelebilir. İran'ın sınırlandırılması ve Filistin meselesinde iki devlet çözümü dahil her şeyi yeniden tartışmaya açan Trump'ın ne yapacağına bağlı olarak... Türkiye bir yandan ABD ve Rusya ile pazarlıklar yoluyla Suriye'den kaynaklanan sorunları çözmeye çalışıyor. Diğer yandan da Trump döneminin olası etkilerini tahmin ederek çıkabilecek yeni sorunları yönetme arayışında. Nitekim Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Körfez seyahatinde liderlere verdiği işbirliği mesajları rasyonel ve uzun vadeyi gören bir sağduyunun eseri. KİK ile serbest bölge kurma ve güvenlikte işbirliği arayışı da bunun uzantısı. İran'a yapılan "**Pers milliyetçiliği**" eleştirisi de. İsrail'e ezan yasağı uygulamasının yanlış olduğu uyarısı da...

Evet, Suudi Arabistan, Mısır, İsrail ve Türkiye ne yapacağı henüz belirsiz olan Trump yönetimi ile yeni bir ilişki tarzı arıyor. İran ise Obama döneminde yakaladığı "**kazanımları**" nasıl koruyacağı derdinde. Bölgesel güçlerin büyük güçlere kendi gündemlerini yüklemeye çalışan politikaları sınırlı etkide bulunmaya mahkûm. Asıl çözüm bu ülkelerin sorunlarını kendi aralarında çözebilecek bir vasat oluşturmalarında.

Yasal Uyarı: Yayınlanan köşe yazısı/haberin tüm hakları Turkuvaz Medya Grubu'na aittir. Kaynak gösterilse veya habere aktif link verilse dahi köşe yazısı/haberin tamamı ya da bir bölümü kesinlikle kullanılamaz.
Ayrıntılar için lütfen tıklayın.

YAZARIN ÖNCEKİ YAZILARI

Tüm Yazıları >

- > **Körfez'le işbirliğinin imkân ve sınırları (17.2.2017)**
- > **Neden Rakka ve Menbiç? (14.2.2017)**
- > **"Rakka müzakereleri" neyin habercisi? (11.2.2017)**

SABAH

SABAH